

Încercare de Revigorare a Producției Bulgărești de Arahide

Автор(и): гл. ас. д-р Иван Алексиев, от ИРГР в Садово

Дата: 28.10.2021 *Брой:* 10/2021

Arahidele sunt o cultură relativ nouă pentru Bulgaria. Ele provin din America de Sud, sunt extrem de termofile și sunt cultivate pe scară largă în întreaga lume în țările cu climă tropicală și subtropicală. În Bulgaria au fost semănate pentru prima dată de Angel Dimcirov în satul Kurtovo Konare în 1896. Ele s-au răspândit curând și în zona Sadovo, iar primele cercetări științifice asupra acestei culturi au fost efectuate de Konstantin Malkov, fondatorul și patronul Institutului de Resurse Genetice Vegetale. S-a stabilit că condițiile pedoclimatice din regiunea Sadovo sunt cele mai potrivite pentru cultivarea arahidelor, care necesită soluri ușoare, nisipoase și neapărat irigate. Ele au căpătat și o răspândire parțială în regiunea Petrich, iar pentru nevoi personale sunt cultivate în toată țara. La IPGR Sadovo, lucrări de ameliorare și agrotehnică la arahide se desfășoară tot de la

începutul secolului trecut. La sfârșitul secolului XX, aici au fost create soiurile timpurii 26-09, Kalina, Kremena și altele, care au fost foarte bine primite de bulgari, iar la fiecare piață se puteau vedea afișe cu inscripția “Arahide Sadovo”. În acea perioadă, suprafețele cultivate cu această plantă depășeau 100.000 de decare. După schimbările politice din 1989, au început importurile masive de arahide la prețuri foarte scăzute, care au prăbușit producția bulgărească, rămânând într-o oarecare măsură doar în zona orașului Sadovo.

Până de curând se considera că Bulgaria reprezenta limita nordică a acestei culturi valoroase și interesante, iar țara noastră era principalul producător din Europa. Odată cu schimbările climatice și cu mai multe veri mai calde în Europa Occidentală, interesul pentru arahide a crescut, iar în ultimii ani semințele soiurilor noastre pentru testare și producție au fost vândute în Austria, Germania, Elveția, Ungaria, Ucraina, Portugalia, Franța, iar în Italia sunt deja stabilite permanent.

Arahidele sunt o cultură leguminoasă care, pe lângă calitățile nutritive valoroase, sunt renumite ca o excelentă cultură precedentă, iar în cadrul programelor europene primesc și finanțare suplimentară sub formă de subvenție pentru cultivarea culturilor proteice. În lume sunt răspândite pe scară largă două tipuri de arahide. Tipul Virginia, care se caracterizează printr-o perioadă lungă de vegetație, randamente ridicate, un habitus de creștere întins, așezarea uniformă a păstăilor și bobul mai mare. Acestea sunt și cele mai cultivate în lume. Celălalt tip este Valencia, căruia îi aparțin soiurile bulgărești. Ele se caracterizează prin precocitate, ceea ce le permite să fie cultivate în regiuni mai nordice, un habitus erect al plantei, așezarea compactă a păstăilor și, mai presus de toate, calități gustative semnificativ mai bune. Arahidele Sadovo se disting printr-o perioadă de vegetație foarte scurtă și o rezistență excelentă la boli, iar cu cele mai noi soiuri și-au mărit semnificativ productivitatea și dimensiunea bobului. Una dintre cele mai mari probleme ale acestei culturi – munca manuală și costul ridicat de producție – este rezolvată treptat, deoarece toate operațiunile din cultivarea lor sunt acum complet mecanizate. O altă problemă a acestei culturi în țara noastră rămân importurile mari, din păcate, de arahide de calitate relativ scăzută din China, Argentina și unele țări africane la prețuri mici. Acestea sunt utilizate în principal în industria de procesare pentru vaferi și alte produse acoperite cu ciocolată, unde calitatea materiei prime nu este de importanță primordială.

Din punct de vedere științific, lucrările la această cultură în țara noastră, și se poate spune și în Europa, se desfășoară doar la IPGR Sadovo și, în ultimii ani, și la compania privată “Seed House Sadovo”. Dragostea pentru arahide și dorința de prosperitate a acestora le-a unit eforturile și pe 21.09.2021 au organizat prima “Zi Deschisă a Arahidei Sadovo” din Bulgaria. Au fost invitați mulți producători, procesatori și jurnaliști. Scopul principal al evenimentului a fost familiarizarea agricultorilor cu potențialul acestei culturi, avantajele sale, calitățile sale valoroase, realizările în ameliorare și, mai presus de toate, introducerea mașinilor în cultivarea sa.

Forumul a fost deschis de Conf. Univ. Dr. Katia Uzundjalieva – Directoarea IPGR Sadovo, iar cuvinte de salut au rostit Svetlozar Draghușev – Managerul Seed House Sadovo și Prof. Univ. Dr. Martin Banov – Președintele Academiei de Științe Agricole. A urmat o vizită la parceaua de producție de semințe a soiului Lotus creat la seed house. Acest soi este cunoscut că asigură randamente ridicate având în același timp cea mai modestă masă foliară. A fost efectuată și o demonstrație de ridicare mecanizată a arahidelor din sol, care a stârnit un mare interes în rândul prezenților, care știau că acest proces până acum câțiva ani era în întregime manual, foarte laborios și creștea costurile de producție. Au fost vizitate și câmpurile de cercetare cu arahide de la IPGR Sadovo. Acolo, Conf. Univ. Dr. Stanislav Stamatov a prezentat prezenților soiurile Kremena, Orpheus, Kalina și Tsvetelina.

Soiul Kremena este standardul național, cunoscut pentru rezistența sa ridicată la boli, predominanța păstăilor cu două boabe de culoare roșu-vin fără marmorare pe ele și un potențial ridicat de producție. Este extrem de potrivit pentru prăjirea industrială pe linie datorită uniformității ridicate a semințelor. Soiul Orpheus este singurul soi bulgăresc cu culoare deschisă a bobului, cunoscut în clasificarea internațională drept culoare “roz”. Se remarcă printr-un bob mare, gust foarte plăcut și un conținut ridicat de vitamina E. Soiul Kalina este cel mai popular soi din Bulgaria. Are păstăi cu 1, 2, 3 și chiar 4 și 5 boabe, un procent limitat dintre acestea având marmorarea tipică (crăparea tegumentului seminal) caracteristică numai soiurilor bulgărești în ameliorarea mondială. Soiul Tsvetelina este cel mai timpuriu soi al nostru, distingându-se printr-un bob foarte mare, roșu aprins și un procent ridicat de crăpare a tegumentului. A fost prezentat și cel mai nou soi candidat Adata, care se află în prezent în testarea oficială de soi la Agenția Executivă pentru Testarea, Aprobarea și Controlul Soiurilor și asupra căruia se pun mari speranțe.

A fost prezentat și combine-ul montat pentru arahide, cu care, după ce păstăile s-au uscat până la o umiditate de 11–12%, acestea sunt recoltate mecanic, eliminând astfel complet munca manuală pentru această cultură. În cadrul discuției de pe câmp au fost adresate numeroase întrebări, atât despre agrotehnica arahidelor, cât și despre interesul pentru această cultură din partea producătorilor și comercianților, la care au primit răspunsuri competente de la specialiști. A fost discutată pe scurt și problema noilor soiuri de susan potrivite pentru cultivarea mecanizată. Ziua Deschisă s-a încheiat cu o discuție despre posibilitățile de creștere a suprafețelor cultivate cu aceste culturi valoroase și cu o degustare a diferitelor soiuri de arahide.